

Avtopoieza versus paradoks managementa ustvarjalnosti

Marija Ovsenik, Nikolaj Lipič

Fakulteta za organizacijske študije, Novo mesto

mara.ovsenik@gmail.com

Povzetek

Raziskovalno vprašanje (RV): Spremembe v okolju se dogajajo z dinamiko, hitrejšo od odzivov. Globalizacijski trendi, nove, predvsem e-tehnologije, demografska realnost starajoče se populacije, nove subkulture idr. prinašajo vedno nove izzive. Odgovore nanje identificiramo kot avtopoietične/ustvarjalne odzive skozi čas. Raziskovalno vprašanje zato glasi: je avtopoieza produkt nove dobe in, ali formalizirana teorija lahko zajame kompleksnost fenomena avtopoieze brez časovne omejitve? Že pred stoletjem so mojstri slovenske besede avtopoiezo prenesli tudi v poezijo (Prešern, Gregorčič, Kosovel). Metarazsežnost avtopoieze se na duhovni ravni odraža kot nova kulturnost. Ustvarjalnost, kot ambivalentna in hkrati protislovna entiteta, identificira vedno večji pomen managementa talentov in hkrati njihov vpliv na inovacije. Produktivni naboj inovativnega nabora pa vzpostavlja potrebo po soočenju kot izziv radikalnim in tradicionalnim oblikam vodenja.

Namen: Namen in cilj raziskovanja je soočiti nekatera zgodovinska spoznanja z relevantnimi vprašanji sodobnega časa. Osvetlili bomo fenomena avtopoieze, ki ga znanost opredeljuje predvsem kot biološki pojav (Maturana, Varela), zaznamo pa ga tudi na višji, duhovni ravni, kjer stopnjuje rast talentov in vpliva na ustvarjalnost in inovacije v družbenem in gospodarskem okolju. Ustvarjalnost se v praksi managementa ustvarjalnosti srečuje z mnogimi paradoksi.

Metoda: Odgovore bomo iskali skozi razumevanje paradoksov ustvarjalnosti. V procesu raziskovanja bomo paradokse utemeljevali z 10 tezami. Izhajali bomo iz konceptov, ki so jih razvili Reimeris (2016), Chen (2015), Pruskus (2015), Jung in Lee (2015), Černevičute (2014), Zhou in Shalley (2010), Hawkins (2007), Arndt (1999) in Amabile (1998).

Rezultati: Paradokse managementa ustvarjalnosti bomo identificirali v naslednjih korakih:

- Organizacijska uspešnost vs. ovira za razvoj ustvarjalnih idej
- Radikalno izvajanje ustvarjalnih idej vs. ogrožanje identitete organizacije
- Aporia/dvom: konformizem vs. iskrenje idej oziroma sprožilec idej vs. uničevalec (paternalistični načini vodenja, Zhou, 2006)
- Soočanje implementacije sprememb: subtilne postopne spremembe vs. implementacija radikalnih odločitev
- Ustvarjalnost v organizaciji kot motnja vs. ustvarjalnost kot pot do uspeha
- Socializacija ustvarjalnosti: ustvarjalna svoboda vs. mimicria avtokratskega vodenja (Lane in Lop, 2015)
- Negativna povratna informacija: slabi rezultati vs. podlaga za ustvarjalne rešitve (Lane in Lop, 2015)
- Identifikacija razmerja: količina vs. kakovost (dialektično razmerje – Sutton, 2001)
- Razmerje med znanjem in naivnostjo –modrost vs. neumnost v organizaciji
- Paradoks časa managementa ustvarjalnosti: ustvarjalna prihodnost vs. sedanje znanje (Johnsen, 2015) (načrtovanje kot penetracija oziroma napovedovanje ustvarjalnega mišljenja (Mumford, 2006)

Paradoksi se med seboj prepletajo, pomembna je organizacijska sposobnost organizacije za spopad s tekočo problematiko in dovzetnostjo za zahteve po jutrišnjih spremembah.

Organizacija: Divergentno imaginativno razmišljanje kot udejanjanje avtopoietične ideje, ki vpliva na mikrosocialni kapital z atributi, kot so: tekoče znanje, fleksibilnost, izvornost in uporabnost idej, ki se implementirajo v procese in storitve, vpliva na spremembe v organizaciji, ki brez ustvarjalnega razmišljanja in identificiranja avtopoietičnih dejstev ne bi zagotavljali pogojev za rast ustvarjalnega razreda.

Družba: Z raziskavo smo potrdili, da kultura okolja vpliva na kulturo organizacije in kulturo vodenja podprtega z jasno strategijo in odprtimi taktikami ter mehkim načinom vodenja, kar vpliva na ozaveščanje okolja.

Originalnost: Raziskava utemeljuje značilnosti in vpliv kreativnosti na organizacijo skozi princip avtopoieze.

Omejitve/nadaljnje raziskovanje:

Raziskava je kvalitativne narave in odpira možnosti za kvantitativno raziskovanje.

Ključne besede: avtopoieza, ustvarjalnost, organizacija, inovativnost, management ustvarjalnosti, management talentov